

بیوگرافی "اسماعیل ادیب خوانساری" +عکس

اسماعیل ادیب خوانساری، خواننده و ردیف‌دان و یکی از سه چهره نامی مکتب آوازی اصفهان، سال 1280 در خوانسار اصفهان به دنیا آمد. او فرزند یک روحانی به نام میرزا محمود خوانساری و شاگرد عندلیب گلپایگانی (تولایی)، سید رحیم اصفهانی، حبیب شاطر حاجی، نایب اسدا [ ] (و غیرمستقیم: طاهرزاده) بود.

ادیب از سال 1303 تا سال 1309 گاه در اصفهان گاه در تهران به سر می‌برد. در سال 1309 وارد خدمات دولتی شد و کار اداری خود را از 16 مهر ماه 1309 در بلدیة که همان شهرداری تهران امروز است آغاز کرد.

در سال 1319 وقتی برای نخستین بار در ایران رادیو ملی تاسیس شد، در حالی که سی‌ونهمین سال زندگی را می‌گذراند به عنوان نخستین خواننده مرد به رادیوی ملی ایران دعوت شد. او در آن دوره با نوازندگانی چون ابوالحسن صبا، علی اکبرخان شهنازی، حسین یاحقی، مهدی خالدی، مرتضی محجوبی همکاری می‌کرد. و آثار فراوانی را خواند، این دوره را باید درخشانترین دوره آوازی ادیب نام نهاد که متأسفانه از آن کمتر ضبطی وجود دارد.

آثار او در صفحات گرامافون 78 دور (صفحات سنگی)، آثار رادیویی، آوازها و تصانیف همراه با ساز و ارکستر و تعداد بیشماری ضبط‌های خصوصی و خانگی به جا مانده است. از آوازهای محلی بختیاری (اجرا شده با ارکستر انجمن موسیقی ملی) شلیل و خون دل قابل ذکر است، ادیب خوانساری در برنامه برگ سبز و گل‌های جاویدان هم چندین اجرا داشته است.

دیسکوگرافی آثار استاد ادیب خوانساری بر روی صفحات سنگی 78 دور رامی‌توان از لحاظ زمانی به چهار دوره تقسیم کرد: 1. توسط کمپانی هیزمسترزویس، تهران، زمستان 1306 شمسی. 2. توسط کمپانی هیزمسترزویس، تهران، تابستان 1308 شمسی. 3. توسط کمپانی بایدا فون، تهران، اوایل 1309 شمسی. 4. توسط کمپانی هیزمسترزویس، تهران، 1326 شمسی. در مجموع آثار ضبط شده از استاد ادیب خوانساری بر روی صفحات سنگی گرامافون 78 دور، 80 روی صفحه می‌باشد.

برخی از دوستان ادیب همانند مرحوم سید حسن کسای و دکتر ساسان سپینتا، محقق و روزنامه‌نگار، معتقدند، آثار ضبط شده ادیب خوانساری موجود در آرشیو رادیو، توسط مشیر همایون شهردار، رییس وقت موسیقی رادیو به دلیل کدورت قدیمی با وی پاک شد و از بین رفت و به این ترتیب گنجینه مهمی از موسیقی اصیل ایرانی نابود شد. اما در مقابل امین [ ] رشیدی، در کتاب خاطراتش نوشته است که این ماجرا را با مشیر همایون در میان گذاشته و او این مسئله را تکذیب کرده است.

آثاری که از این استاد بزرگ باقی مانده، ضبط‌های خصوصی و خانگی و ردیف آوازی وی است که در سالهای کهولت او ضبط شده و به جا مانده است.

ردیف آوازی او را عباس خوشدل، آهنگساز و موزیسین، به دستور وزیر فرهنگ و هنر وقت ثبت و ضبط کرد که در سال‌های بعد از انقلاب از سوی انتشارات چهارباغ به بازار کتاب عرضه شد.

دختر مرحوم ادیب خوانساری هم کتابی را که به زندگی و آثار و آرای دوستان و بزرگان موسیقی درباره ادیب اختصاص دارد، منتشر کرد. ادیب خوانساری در سال 1361 دار فانی را وداع گفت.

Source URL: <https://www.otaghkhabar24.com/news/154819>